

Bemærkninger til foranstående forslag til folketingsbeslutning.

I. Forhistorie.

Interessen for udforskning og udvinding af havbundens og havundergrundens naturrigdomme har været stadigt stigende i tiden efter den 2. verdenskrigs afslutning i takt med den tekniske udvikling, der har muliggjort borer, i første række efter olie og gas, på stedse større havdybder.

Ved en proklamation af 28. september 1945 rejste den daværende amerikanske præsident, Harry S. Truman, således krav på amerikansk højhedsret over den kontinentale sokkel ud for USAs kyster. Den kontinentale sokkel er det under søiske plateau, hvorpå fastlandene hviler, og som fortsætter ud i havet, indtil faldet mod de oceane dybder begynder. Trumans proklamation gav stødet til en række tilsvarende erklæringer fra andre kyststater, og udviklingen kulminerede i vedtagelsen af en konvention om den kontinentale sokkel på den internationale konference om retsordenen på havet i Geneve i 1958.

Denne konvention foreskriver, at afgrænsningen af en sokkel, der grænser op til to eller flere staters kyster, primært skal ske ved aftale mellem staterne. Hvis en aftale ikke kan opnås, og der ikke foreligger særlige omstændigheder, der retfærdiggør en anden grænselinie, skal afgrænsningen ske gennem anvendelsen af det såkaldte ligeafstandsprincip (equidistanceprincip). En afgrænsning efter dette princip indebærer, at der fra ethvert punkt på grænselinien er samme afstand til hver af de pågældende landes nærmestliggende kyst.

II. Forhandlingerne og processen mellem Danmark og Forbundsrepublikken Tyskland.

Danmark undertegnede sokkelkonventionen i 1958, men først i begyndelsen af 1960'erne accentueredes interessen for at starte en efterforskning af olie og gas på danske sokkelområde. Regeringen besluttede derfor at søge sokkelkonventionen ratificeret og forelagde den for folketinget, der gav sit samtykke hertil ved beslutning af 2. maj 1963 (Folketingstidende tillæg C 1962-63 sp. 363-364). Samtidig gav folketinget sit samtykke til, at dansk højhedsret i henseende til udforskning og udnyttelse af naturforekomster udøves på den del af den kontinentale sokkel, der efter konventionen tilhører det danske rige.

På dette grundlag udstedte ministeriet for offentlige arbejder den 7. juni 1963 en anordning (Lovtidende A 1963 s. 457), hvor idet fastsattes, at afgrænsningen af dansk sokkelområde i forhold til fremmede stater i mangel af særlig aftale skulle ske på basis af konventionens ligeafstandsprincip. Denne anordning blev notificeret over for bl. a. Forbundsrepublikken Tyskland. Med hjemmel i anordningen udvidedes i oktober 1963 den bevilling til efterforskning og indvinding af kulbrinter m. v. i Danmarks undergrund, der i 1962 var givet til Dansk Boreselskab A/S, A/S Dampskibsselskabet Svendborg og Dampskibsselskabet af 1912 A/S i forening, til også at omfatte sokkelområdet bortset fra sokkelområdet omkring Færøerne og Grønland. (Lovtidende A 1963 s. 950-54).

Også blandt de øvrige Nordsøstater var interessen for udforskning af kontinentalsoklen i vækst blandt andet som følge af et stort naturgasfund i Nordholland i 1959. Der afsluttedes derfor i de kommende år mellem de berørte lande aftaler om afgrænsningen af kontinentalsoklen under Nordsoen.

I 1965 blev aftaler således indgået mellem Norge og England, mellem Holland og England samt mellem Danmark og Norge. I 1966 mellem Danmark og England og mellem Danmark og Holland. Disse aftaler byggede alle på ligeafstandsprincippet.

Hvad angår forholdet til Forbundsrepublikken Tyskland, førte både Danmark og Holland fra 1964 bilaterale forhandlinger om afgrænsningen af deres respektive sokkelområder. Fra tysk side vægrede man sig imidlertid ved at lægge ligeafstandsprincippet til grund for afgrænsningen i Nordsoen, da man fandt, at dette princip som følge af den specielle geografiske situation i den sydøstlige del af Nordsoen ville afskære Forbundsrepublikken fra sokkelområder længere ude i Nordsoen, der naturligt måtte betragtes som tyske. (Jfr. kortskitsen til nærværende bemærkninger). Fra tysk side fremhævedes endvidere, at Tyskland ikke havde tiltrådt sokkelkonventionen og således ikke kunne være bundet af dens afgrænsningsprincipper.

Det var derfor kun muligt for Danmark og Holland hver for sig at opnå en aftale med Tyskland om afgrænsningen i det kystnære område. En